

รูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบูรณาการในสถานการณ์การระบาดของ
ของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา*

THE MODEL OF EDUCATIONAL ADMINISTRATION ACCORDING TO THE
BUDDHIST PRINCIPLES OF INTEGRATION IN THE SITUATION EDUCATION
OUTBREAKS OF COVID-19 UNDER THE OFFICE OF THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA

ธีร์ ภาวักนันท์

Tree Pawangkanan

สิน งามประโคน

Sin Ngamprakhon

สมศักดิ์ บุญปู

Somsak Boonpoo

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahchulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

E-mail: surachaihongtrakool@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารการศึกษาในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 2) พัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบูรณาการในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 3) เสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบูรณาการในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 361 คน สถิติที่ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน และสนทนากลุ่ม จำนวน 10 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารการศึกษาในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงสาธารณสุข ควบคุมจำนวนนักเรียนที่มาร่วมกิจกรรม และจัดการเรียนการสอนในรูปแบบของสื่อออนไลน์ 2) พัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบูรณาการของโรคโควิด-19 ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ (1) ส่วนนำ สภาพแวดล้อม วัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน และหลักการบริหาร คือ คน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การจัดการ และการติดต่อสื่อสาร (2) ตัว

* Received: 26 November 2023; Revised: 24 December 2023; Accepted: 25 December 2023



แบบ ได้แก่ ระบบงานการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ใน 6 ด้าน คือบูรณาการร่วมกับหลัก สัมมปธาน 4 ได้แก่ ป้องกัน ปรามปราม ลดความเสี่ยง รักษา พัฒนาดูแลร่างกายให้มีภูมิคุ้มกัน อนุรักษ์ และวิธีป้องกัน (3) ขั้นตอนการนำไปใช้ ตามโครงสร้างขอบข่ายของการบริหาร (4) เงื่อนไขความสำเร็จใน บริบทของการป้องกันโควิด-19 3) เสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบูรณาการใน สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษา ด้วยรูปแบบ 1 ส่วนนำ 2 ตัวแบบ 3 ขั้นตอนการ นำไปใช้ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ ปฏิบัติตามองค์ความรู้ “SAVE Model”

คำสำคัญ: สภาพการบริหารการศึกษา, สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19, สถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

Abstract

The objectives of this research article are to 1) study the state of educational administration in the situation of the outbreak of COVID-19 disease. 2) Develop an educational administration model based on integrated Buddhist principles in the COVID-19 outbreak situation. 3) Propose an educational administration model based on integrated Buddhist principles in the COVID-19 outbreak situation of educational institutions using integrated research methods, including quantitative research. A sample of 361 people was used. Statistics used percentage, mean, and standard deviation. and qualitative research Interviews with 10 experts and group discussions with 10 people/person.

The results of the research found that: 1) Conditions of educational administration in the situation of the COVID-19 outbreak. Guidelines have been set in accordance with the regulations of the Ministry of Public Health. Control the number of students participating in activities and organize teaching in the form of online media. 2) Develop a model for educational administration according to the Buddhist principles of COVID-19, consisting of 4 parts: (1) introduction, environment, objectives for organizing teaching and learning and management principles, namely people, budget, materials, equipment, management, and communication.(2) The model is a work system for preventing the spread of COVID-19 in 6 areas, integrated with the 4 principles of Samphathana: prevention, suppression, risk reduction, treatment, and development of the body to have immunity. Conservation and protection methods (3) Application steps According to the structure and scope of management (4) Conditions for success in the context of COVID-19 prevention 3) Propose a model for educational administration



according to integrated Buddhist principles in the situation of the COVID-19 outbreak of educational institutions with a model of 1 leading part, 2 models, 3 steps for implementation, 4 conditions for success. Follow the knowledge “SAVE Model”

Keywords: Educational administration conditions, The situation of the COVID- 19 outbreak, Educational institutions under the Office of Secondary Education Service Area.

บทนำ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) มีการระบาดในวงกว้าง องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศให้โรคโควิด-19 เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern) โดยแนะนำให้ทุกประเทศเร่งรัดการเฝ้าระวังและป้องกันความเสี่ยงจากโรคโควิด-19 สำหรับประเทศไทยพบผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีโอกาสขยายวงกว้างขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวโน้มที่จะเกิดการแพร่ระบาดในสถานศึกษา ดังนั้น ควรมีการสร้างความตระหนัก รู้เท่าทัน และเตรียมความพร้อมในการรับมือกับการระบาดของโรคอย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อให้แนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เกิดประโยชน์และมีผลกระทบในทางที่ดีต่อบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าของสถานศึกษา ครู ผู้ดูแลนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และแม่ครัว ผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ปฏิบัติงานทำความสะอาด ดังนั้น จึงกำหนดให้มีแนวปฏิบัติสำหรับบุคลากรของสถานศึกษาสำหรับใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัด เช่น ประกาศนโยบายและแนวปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในสถานศึกษา จัดตั้งคณะทำงาน ประกอบด้วย ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ท้องถิ่น ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง พร้อมบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน ทบทวน ปรับปรุง ซ้อมปฏิบัติตามแผนฉุกเฉินของสถานศึกษาในภาวะที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อ (Emergency operation for infectious disease outbreaks) เป็นต้น (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2563)

ผู้บริหารหรือผู้นำ หรือผู้จัดการองค์การหรือหัวหน้างาน ไม่ว่าหน่วยงานเล็กหรือหน่วยงานใหญ่ หน่วยงานราชการหรือหน่วยงานเอกชนก็ตาม ย่อมต้องมีบทบาทที่เป็นผลต่อความสำเร็จหรือประสิทธิภาพของงานเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น ผู้บริหารซึ่งจะเป็นผู้วินิจฉัยสั่งการหรือตัดสินใจ แก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2562) การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา มีการบริหารที่ผูกขาดอยู่ที่ผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเดียว การกระจายอำนาจในการบริหารยังขาดการแบ่งงานในส่วนต่าง ๆ จึงจำเป็นอย่างมากที่จะต้องอาศัยหลักธรรมาภิบาลในการส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้จากหน่วยงานต่าง ๆ จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบอย่างมากต่อทุกภาคส่วน เพื่อลดโอกาสการติดเชื้อและป้องกันไม่ให้เกิดการติดเชื้อโรคโควิด-19 ให้เกิดความปลอดภัยแก่ทุกคน จึงควรมีการ



ประเมินความพร้อมการเปิดภาคเรียนของสถานศึกษา ซึ่งองค์การเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติและองค์การ
ภาคี ได้เสนอกรอบแนวทาง 6 มิติ ได้แก่ การดำเนินงานเพื่อความปลอดภัย การเรียนรู้ การครอบคลุม
ถึงเด็กด้อยโอกาส สวัสดิภาพและการคุ้มครอง นโยบาย และการบริหารการเงิน จึงมีแนวคิดความ
เชื่อมโยงกับมาตรการป้องกันโรคเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 ของศูนย์บริหารสถานการณ์
การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) อันจะเป็นการวางแผนที่จะช่วยสร้างเสริม
ความเข้มแข็งด้านการคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียน โดยมีมาตรการควบคุมหลักในมิติ
การดำเนินงานเพื่อความปลอดภัยจากการลดการแพร่เชื้อโรค 6 ข้อปฏิบัติในสถานศึกษา ได้แก่ 1) คัด
กรองวัดไข้ 2) สวมหน้ากาก 3) ล้างมือ 4) เว้นระยะห่าง 5) ทำความสะอาด 6) ลดแออัด (กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข, 2563) โดยแนวทางปฏิบัติดังกล่าวนำมาบูรณาการกับหลักสัมมนา 4 ซึ่งเป็น
หลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมความเพียรที่ถูกต้อง ที่ควรตั้งไว้ในเบื้องหน้าในกิจการทั้งปวง 4 หลักใหญ่ ได้แก่
1) สังวรปธาน หลักการป้องกัน คือ การสำรวม ระมัดระวัง เป็นต้น 2) ปหานปธาน หลักการปราบปราม
คือ การลด ละ เลิก กำจัด ฆ่าให้ตาย เป็นต้น 3) ภวานาปธาน หลักการพัฒนา คือ การทำให้มี ทำให้เกิด
เป็นต้น 4) อนुरักขนาปธาน หลักการอนุรักษ์ คือ การตามดูแลรักษา การทำนุบำรุง การส่งเสริมและ
สนับสนุน เป็นต้น จะทำให้ผู้บริหารสามารถนำพาสถานศึกษาผ่านพ้นวิกฤตการระบาดของโควิด-19 ไป
ได้ (สิริภพ เหล่าลาภะ, 2545)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบ
การบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบูรณาการในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมนำหลักพุทธ
ธรรมทางพุทธศาสนาไปบูรณาการในการบริหารสถานศึกษาแห่งแก่ผู้บริหารได้ปฏิบัติอย่างถูกต้อง อย่าง
มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และเป็นมาตรฐานสำหรับสถานศึกษาทุกแห่งได้นำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์
สูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการศึกษาในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
- 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบูรณาการในสถานการณ์การระบาด
ของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
- 3) เพื่อเสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบูรณาการในสถานการณ์การระบาดของ
โรคโควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา



วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบูรณาการในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed-Method Research Design) โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการศึกษาในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มี 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 จากแหล่งข้อมูล : หนังสือบทความ ตำรา งานวิจัย website เครื่องมือ : แบบศึกษาเอกสาร การวิเคราะห์ : การวิเคราะห์เนื้อหา Content Analysis 2) แจกแบบสอบถามผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยกำหนดสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ด้วยการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดยมีระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% (Pioneer, 2563) ได้กลุ่มตัวอย่าง 361 คน

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบูรณาการในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) สัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบูรณาการในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 จำนวน 10 คน 2) ยกร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบูรณาการในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 แหล่งข้อมูล : ผลลัพธ์จาก วัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 เครื่องมือ : แบบศึกษาเอกสาร การวิเคราะห์ข้อมูล : การวิเคราะห์เนื้อหา Content Analysis ผลลัพธ์ที่ได้ : ได้พัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบูรณาการในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 (ฉบับร่างที่ 1) 2) พัฒนาโดยสนทนากลุ่ม แหล่งข้อมูล : ผู้ทรงคุณวุฒิ / นักวิชาการ / ผู้บริหารโรงเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจงกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก จำนวน 10 รูป/คน ผลลัพธ์ที่ได้ : ได้รูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบูรณาการในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 (ฉบับร่างที่ 2)

ขั้นตอนที่ 3 เพื่อเสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบูรณาการในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้แก่ ปรับปรุงแก้ไขและนำเสนอร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์ที่ปรึกษา เครื่องมือ : แบบศึกษาเอกสาร การวิเคราะห์ข้อมูล : การวิเคราะห์เนื้อหา ผลลัพธ์ที่ได้ : ได้รูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบูรณาการในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉบับสมบูรณ์



ผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพการบริหารการศึกษาในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารการศึกษาในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้ตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารการศึกษาในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ทั้ง 6 ด้าน

n = 361

	ตัวแปรที่ศึกษา	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1	ด้านความปลอดภัยจากการลดการแพร่เชื้อโรค	4.09	0.74	มาก
2	ด้านการเรียนรู้	3.95	0.79	มาก
3	ด้านการครอบคลุมถึงเด็กด้อยโอกาส	4.00	0.72	มาก
4	ด้านสวัสดิภาพและการคุ้มครอง	3.89	0.88	มาก
5	ด้านนโยบาย	4.04	0.62	มาก
6	ด้านการบริหารการเงิน	4.06	0.71	มาก
	รวม	4.00	0.74	มาก

จากตารางที่ 1 ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารการศึกษาในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.74) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านความปลอดภัยจากการลดการแพร่เชื้อโรค ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.74) ด้านการบริหารการเงิน ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.71) ด้านนโยบาย ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.62) ด้านการครอบคลุมถึงเด็กด้อยโอกาส ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.72) ด้านการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.79) และ ด้านสวัสดิภาพและการคุ้มครอง ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.88) ตามลำดับ

ผลการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยปฏิบัติตามแนวปฏิบัติของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีองค์ประกอบ 6 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 ความปลอดภัยจากการลดการแพร่เชื้อโรค หมายถึง การมีมาตรการคัดกรองวัดไข้และอาการเสี่ยง ก่อนเข้าสถานศึกษา ให้นักเรียน บุคลากร และผู้เข้ามาในสถานศึกษา ทุกคนต้องสวม



หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย ให้มีจุดบริการล้างมือด้วยสบู่และน้ำ ให้จัดเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1-2 เมตร เปิดประตู หน้าต่างให้อากาศถ่ายเท ทำความสะอาดห้องเรียน ให้พิจารณาควบคุมจำนวนนักเรียนที่มาร่วมกิจกรรม ทำความสะอาดพื้นที่ที่นักเรียนใช้ร่วมกัน เป็นต้น

มติที่ 2 การเรียนรู้ หมายถึง จัดหาสื่อความรู้ในการป้องกันควบคุมโรคโควิด-19 เตรียมความพร้อมด้านการเรียนรู้ของเด็กตามวัย สร้างความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

มติที่ 3 การครอบคลุมถึงเด็กด้อยโอกาส หมายถึง จัดหาวัสดุสิ่งของเครื่องใช้และอุปกรณ์ล้างมือ มีการปรับปรุงแบบการเรียนการสอนให้มีมาตรการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับบริการสุขภาพขั้นพื้นฐาน มีมาตรการการทำความสะอาด และจัดสภาพแวดล้อม มีมาตรการดูแลนักเรียนที่มีความบกพร่อง

มติที่ 4 สวัสดิภาพและการคุ้มครอง หมายถึง จัดเตรียมแผนรองรับด้านการเรียนการสอน จัดเตรียมแนวปฏิบัติการสื่อสารเพื่อลดการรังเกียจ จัดเตรียมแนวปฏิบัติด้านการจัดการความเครียด ตรวจสอบประวัติเสี่ยงของบุคลากรและนักเรียน

มติที่ 5 นโยบาย หมายถึง สื่อสารประชาสัมพันธ์แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเบื้องต้น ประชุมชี้แจงคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแบบออนไลน์ มีแผนงานโครงการ และกิจกรรมรองรับ แต่งตั้งคณะทำงานรับผิดชอบเกี่ยวกับโรคโควิด-19 กำหนดบทบาทหน้าที่

มติที่ 6 การบริหารการเงิน หมายถึง พิจารณาการใช้งบประมาณของสถานศึกษาจัดหาวัสดุอุปกรณ์ป้องกันโรคโควิด-19 สำหรับนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา ประสานงานและแสวงหาแหล่งทุนและการสนับสนุนจากหน่วยงาน

2. พัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบูรณาการในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้แก่

ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อม (Environment) ทั้งภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนในยุคโควิด 19 และภายนอกต้องเอื้ออำนวย เช่น ความพร้อมของการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ 2) หลักการ (Principle) คือ ปัจจัยในการบริหาร ได้แก่ คน งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ความรู้ด้านการจัดการ และการติดต่อสื่อสาร 3) วัตถุประสงค์ (Object) ในการจัดการเรียนการสอนยุคโควิด 19 ได้แก่ 1) เพื่อความปลอดภัยของนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาจากโรคโควิด 2) เพื่อดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปด้วยดี ไม่เกิดเหตุขัดข้องในยุคโควิด 3) เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครอง 4) เพื่อให้ให้นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาได้เรียนรู้การเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์

ส่วนที่ 2 ตัวแบบ ประกอบด้วย 1) ระบบงาน (System) ได้แก่ การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2563) ใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) มติที่ 1 ความปลอดภัยจากการลดการแพร่เชื้อโรค 2) มติที่ 2 การเรียนรู้ 3) มติที่ 3 การครอบคลุมถึงเด็กด้อยโอกาส 4) มติที่ 4 สวัสดิภาพและการคุ้มครอง 5) มติที่ 5 นโยบาย 6) มติที่ 6 การบริหารการเงิน และ หลักพุทธบูรณาการ ได้แก่ สัมมปปธาน 4 คือ 1) สังวรปธาน หลักการป้องกันโควิด-19 2) ปหานปธาน หลักการ



ปราบปรามลดความเสี่ยงรวมถึงการรักษา 3) ภาวนาปธาน หลักการพัฒนาคุณแลักร่างกายให้มีภูมิคุ้มกัน 4) อนุรักษนาปธาน หลักการอนุรักษ์ดูแลตัวเองปฏิบัติตามวิธีป้องกันโควิด-19 2) กระบวนการจัดการ (Management Process) คือ หน้าที่การบริหารซึ่งจะต้องมีลักษณะเป็นกระบวนการนั้น มีการเริ่มต้นและเป็นไปตามลำดับขั้นตอน มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การจัดการองค์การ 3) การนำ 4) การจัดคนเข้าทำงาน 5) การควบคุม 6) การประสานงาน

ส่วนที่ 3 ขั้นตอนการนำไปใช้ ประกอบด้วย 1) โครงสร้าง (Structure) คือ ขอบข่ายของการบริหารงานในสถานศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานในสถานศึกษาไว้ 4 กลุ่ม ได้แก่ (1) การบริหารงานวิชาการ (2) การบริหารงบประมาณ (3) การบริหารงานบุคคล (4) การบริหารทั่วไป 2) การตัดสินใจ (Decision Making) การจัดหน่วยงานหรือองค์กรในสถานศึกษาควรจะเป็นไปตามข้อปฏิบัติสำหรับโรงเรียนและสถาบันศึกษา ในสถานการณ์โควิด-19 ใน 9 ขั้นตอน 3) แนวทางการประเมินตามการเรียนรู้ใหม่ ในวิถี New Normal ได้แก่ (1) จากพื้นที่สาธารณะสู่พื้นที่ส่วนบุคคล (2) วิธีการสอนที่ออกแบบให้ตรงตามจริตการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน (3) บทบาทที่เปลี่ยนแปลงไปของการประเมินผล

ส่วนที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ ขึ้นอยู่กับบริบทของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจและนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ตลอดจนปกป้องตนเองและครอบครัว รวมถึงปฏิบัติตามคำแนะนำจากหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่

3. เสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบูรณาการในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อม (Environment) ทั้งภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนในยุคโควิด-19 และภายนอกต้องเอื้ออำนวย เช่น ความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการเรียนการสอน และความพร้อมของการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ 2) หลักการ (Principle) คือ ปัจจัยในการบริหาร ได้แก่ คน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ความรู้ด้านการจัดการ และการติดต่อสื่อสาร 3) วัตถุประสงค์ (Object) ในการจัดการเรียนการสอนยุคโควิด-19 ได้แก่ (1) เพื่อความปลอดภัยของนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาจากโรคโควิด (2) เพื่อดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปด้วยดี ไม่เกิดเหตุขัดข้องในยุคโควิด (3) เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนยุคโควิด (4) เพื่อให้นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาได้เรียนรู้การเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์

ส่วนที่ 2 ตัวแบบ ประกอบด้วย 1) ระบบงาน (System) ได้แก่ การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ใน 6 ด้าน ได้แก่ (1) มิติที่ 1 ความปลอดภัยจากการลดการแพร่เชื้อโรค (2) มิติที่ 2 การเรียนรู้ (3) มิติที่ 3 การครอบคลุมถึงเด็กด้อยโอกาส (4) มิติที่ 4 สวัสดิภาพและการคุ้มครอง (5) มิติที่ 5



นโยบาย (6) มิติที่ 6 การบริหารการเงิน และหลักพุทธบูรณาการ ได้แก่ สัมมุปธาน 4 คือ (1) สังวรปธาน หลักการป้องกันโควิด (2) ปหานปธาน หลักการปราบปรามลดความเสี่ยงรวมถึงการรักษา (3) ภาวนาปธาน หลักการพัฒนาดูแลรักษาร่างกายให้มีภูมิคุ้มกัน (4) อนรักขนาปธาน หลักการอนุรักษ์ดูแลตัวเองปฏิบัติตามวิธีป้องกันโควิด 2) กระบวนการจัดการ (Management Process) คือ หน้าที่การบริหารซึ่งจะต้องมีลักษณะเป็นกระบวนการ มีการเริ่มต้นและเป็นไปตามลำดับ 6 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การวางแผน (2) การจัดการองค์การ (3) การนำ (4) การจัดคนเข้าทำงาน (5) การควบคุม (6) การประสานงาน

ส่วนที่ 3 ขั้นตอนการนำไปใช้ ประกอบด้วย (1) โครงสร้าง (Structure) คือ ขอบข่ายของการบริหารงานในสถานศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานในสถานศึกษาไว้ 4 กลุ่ม ได้แก่ (1) การบริหารงานวิชาการ (2) การบริหารงบประมาณ (3) การบริหารงานบุคคล (4) การบริหารทั่วไป 2) การตัดสินใจ (Decision Making) การจัดหน่วยงานหรือองค์กรในสถานศึกษาควรจะเป็นไปตามข้อปฏิบัติสำหรับโรงเรียนและสถาบันศึกษา 3) แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ใหม่ ในวิถี New Normal ได้แก่ (1) จากพื้นที่สาธารณะสู่พื้นที่ส่วนบุคคล (2) วิธีการสอนที่ออกแบบให้ตรงตามจริตการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน (3) บทบาทที่เปลี่ยนไปของการประเมินผล

ส่วนที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ ขึ้นอยู่กับบริบทของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจและนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ตลอดจนปกป้องตนเองและคนรอบตัว รวมถึงปฏิบัติตามคำแนะนำจากหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่เป็นไปตาม “SAVE Model”

อภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบูรณาการในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ดังต่อไปนี้

1. สภาพการบริหารการศึกษาในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยปฏิบัติตามแนวปฏิบัติของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีองค์ประกอบ 6 มิติ ได้แก่ มิติที่ 1 ความปลอดภัยจากการลดการแพร่เชื้อโรค มิติที่ 2 การเรียนรู้ มิติที่ 3 การครอบคลุมถึงเด็กด้อยโอกาส มิติที่ 4 สวัสดิภาพและการคุ้มครอง มิติที่ 5 นโยบาย มิติที่ 6 การบริหารการเงิน สภาพการบริหารการศึกษาในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านความปลอดภัยจากการลดการแพร่เชื้อโรค ด้านการบริหารการเงิน ด้านนโยบาย ด้านการครอบคลุมถึงเด็กด้อยโอกาส ด้านการเรียนรู้ และด้านสวัสดิภาพและการคุ้มครอง ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนนทยา นุ่นจ้อย และคณะ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการศึกษาในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่



การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2” ผลการศึกษา 1) ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศึกษา ในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศึกษาในสถานการณ์โควิด-19 ไม่แตกต่างกัน 3) ครูในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศึกษาในสถานการณ์โควิด-19 แตกต่างกัน (นันทิยา นุ่นจ้อย และคณะ, 2565)

2. พัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบูรณาการในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อม (Environment) ทั้งภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนในยุคโควิด-19 และความพร้อมของการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ 2) หลักการ (Principle) คือ ปัจจัยในการบริหาร ได้แก่ คน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การจัดการ และการติดต่อสื่อสาร 3) วัตถุประสงค์ (Object) ในการจัดการเรียนการสอนยุคโควิด-19 เพื่อความปลอดภัยของนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาจาก โรคโควิด สร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครอง และเรียนรู้การเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์ ส่วนที่ 2 ตัวแบบ ประกอบด้วย 1) ระบบงาน (System) ได้แก่ การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ใน 6 ด้าน ได้แก่ มิติที่ 1 ความปลอดภัยจากการลดการแพร่เชื้อโรค มิติที่ 2 การเรียนรู้ มิติที่ 3 การครอบคลุมถึงเด็กด้อยโอกาส มิติที่ 4 สุขภาพและการคุ้มครอง มิติที่ 5 นโยบาย และ มิติที่ 6 การบริหารการเงิน และหลักพุทธบูรณาการ ได้แก่ หลักสัมมปปธาน 4 เป็นต้น 2) กระบวนการจัดการ (Management Process) คือ หน้าที่การบริหารซึ่งจะต้องมีลักษณะเป็นกระบวนการ มีการเริ่มต้นและเป็นไปตามลำดับ 6 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การจัดการองค์การ การนำ การจัดคนเข้าทำงาน การควบคุม และการประสานงาน ส่วนที่ 3 ขั้นตอนการนำไปใช้ ประกอบด้วย 1) โครงสร้าง (Structure) คือ ขอบข่ายของการบริหารงานในสถานศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานในสถานศึกษาไว้ 4 กลุ่ม ได้แก่ งานวิชาการ งบประมาณ งานบุคคล และบริหารทั่วไป 2) การตัดสินใจ (Decision Making) การจัดหน่วยงานหรือองค์กรในสถานศึกษา ตามข้อปฏิบัติสำหรับโรงเรียนและสถาบันศึกษา 3) แนวทางการประเมินตามการเรียนรู้ใหม่ ในวิถี New Normal ได้แก่ 1) จากพื้นที่สาธารณะสู่พื้นที่ส่วนบุคคล 2) วิธีการสอนที่ออกแบบให้ตรงตามจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน 3) บทบาทที่เปลี่ยนไปของการประเมินผล ส่วนที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจและนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ตลอดจนปกป้องตนเองและคนรอบตัว รวมถึงปฏิบัติตามคำแนะนำจากหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพียงเพ็ญ จิรัชย์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดโครงสร้างองค์กรตามแนวการกระจายอำนาจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ผลการศึกษพบว่า (1) รูปแบบการจัดโครงสร้างองค์กรตามแนวการกระจายอำนาจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความเหมาะสมและมี



ความเป็นไปได้ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ที่มาของรูปแบบ หลักการและเหตุผล แนวคิดและหลักการของรูปแบบ และวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบการจัดโครงสร้างองค์การ ประกอบด้วยมิติด้านหลักการจัดโครงสร้างและกลไกการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานตามโครงสร้าง มิติด้านการจัดการบริหารสถานศึกษา และมิติด้านการกำหนดผู้รับมอบอำนาจ ส่วนที่ 3 วิธีการจัดโครงสร้างองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดโครงสร้าง 5 ขั้นตอน และส่วนที่ 4 การนำรูปแบบไปใช้ประกอบด้วยเงื่อนไขสำหรับการนำรูปแบบไปใช้และข้อแนะนำสำหรับการนำรูปแบบไปใช้ (2) ผลของการพัฒนารูปแบบการจัดโครงสร้างองค์การตามแนวการกระจายอำนาจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำให้ได้รูปแบบโครงสร้างองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา แยกตามสถานศึกษาขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ มีลักษณะเป็นรูปแบบโครงสร้างองค์การระบบราชการแบบวิชาชีพ (3) ผลของการพัฒนารูปแบบการจัดโครงสร้างองค์การ ทำให้ได้รายละเอียดวิธีการจัดโครงสร้างองค์การที่จะเป็นแนวทางในการจัดโครงสร้างองค์การตามแนวการกระจายอำนาจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (เพ็ญเพ็ญ จิรัชย์, 2550)

3. เสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบูรณาการในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อม (Environment) ทั้งภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนในยุคโควิด-19 และความพร้อมของการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ 2) หลักการ (Principle) คือ ปัจจัยในการบริหาร ได้แก่ คน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การจัดการ และการติดต่อสื่อสาร 3) วัตถุประสงค์ (Object) ในการจัดการเรียนการสอนยุคโควิด-19 เพื่อความปลอดภัยของนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาจากโรคโควิด การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปด้วยดี สร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครอง รวมถึงการเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์ ส่วนที่ 2 ตัวแบบ ประกอบด้วย 1) ระบบงาน (System) ได้แก่ การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2563) ใน 6 ด้าน ได้แก่ มิติที่ 1 ความปลอดภัยจากการลดการแพร่เชื้อโรค มิติที่ 2 การเรียนรู้ มิติที่ 3 การครอบคลุมถึงเด็กด้อยโอกาส มิติที่ 4 สวัสดิภาพและการคุ้มครอง มิติที่ 5 นโยบาย และ มิติที่ 6 การบริหารการเงิน และหลักพุทธบูรณาการ ได้แก่ หลักสัมมปปธาน 4 เป็นต้น 2) กระบวนการจัดการ (Management Process) คือ หน้าที่การบริหารซึ่งจะต้องมีลักษณะเป็นกระบวนการ มีการเริ่มต้นและเป็นไปตามลำดับ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การจัดการองค์การ 3) การนำ 4) การจัดคนเข้าทำงาน 5) การควบคุม 6) การประสานงาน ส่วนที่ 3 ขั้นตอนการนำไปใช้ ประกอบด้วย 1) โครงสร้าง (Structure) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานในสถานศึกษาไว้ 4 กลุ่ม ได้แก่ งานวิชาการ งบประมาณ งานบุคคล และบริหารทั่วไป 2) การตัดสินใจ (Decision Making) การจัดหน่วยงานหรือองค์กรในสถานศึกษา ควรจะเป็นไปตามข้อปฏิบัติสำหรับโรงเรียนและสถาบันศึกษา 3) แนวทางการประเมินตามการเรียนรู้ใหม่ ในวิถี New Normal ได้แก่ 1) จากพื้นที่สาธารณะสู่พื้นที่ส่วนบุคคล 2) วิธีการสอนที่ออกแบบให้ตรงตามจิตการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน



3) บทบาทที่เปลี่ยนไปของการประเมินผล **ส่วนที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ** ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา รวมถึงปฏิบัติตามคำแนะนำจากหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่เป็นไปตาม “SAVE Model” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนภชา สิงห์วีรธรรม และนพมาส เครือสุวรรณ ได้ศึกษาเรื่อง ความจำเป็น กลุ่มเสี่ยง และการจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูและดูแลประชาชนกลุ่มเสี่ยงจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) นอกสถานพยาบาล : กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก ผลการศึกษาพบว่า การกักตัวกลุ่มเสี่ยงเป็นมาตรการที่ควรนำมาใช้ในช่วงระยะแรกของพื้นที่ที่มีการระบาด เพื่อที่จะได้ลดการสัมผัสและลดการแพร่กระจายของเชื้อโรค โดยกลุ่มที่นำมากักตัวนั้นเป็นกลุ่มที่ไม่ป่วย มีโอกาสสัมผัสโรคที่จำกัดการทำพฤติกรรม การจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูและดูแลประชาชนกลุ่มเสี่ยงนอกพื้นที่สถานพยาบาล ประกอบด้วย 3 ระยะ ระยะที่ 1 ระยะการเตรียมความพร้อมก่อนการเปิดศูนย์ ควรพิจารณาในเรื่องสถานที่ การดำเนินการ และระบบที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการเปิดศูนย์กักตัวกลุ่มเสี่ยง ระยะที่ 2 ระยะระหว่างดำเนินการดำเนินการที่ต้องเน้นการเฝ้าระวังการติดเชื้อ ความร่วมมือในการปฏิบัติตามของ กลุ่มเสี่ยง และมาตรฐานการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ และระยะที่ 3 ระยะปิดศูนย์กักตัวกลุ่มเสี่ยง ที่ต้องเน้นมาตรฐานการทำความสะอาดและการคืนข้อมูลกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การเปิดศูนย์ฟื้นฟูและดูแลประชาชนกลุ่มเสี่ยงนอกพื้นที่สถานพยาบาล ถือได้ว่าเป็นอีกหนึ่งมาตรการทางด้านสาธารณสุขในการควบคุมการสัมผัสระหว่างกลุ่มเสี่ยงและผู้ติดเชื้อได้ COVID 19 ส่งผลให้ลดการปัญหาการระบาดลงได้เป็นอย่างดี (นภชา สิงห์วีรธรรม และนพมาส เครือสุวรรณ, 2563)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สภาพการบริหารการศึกษาในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นถึงสถานศึกษาได้มีการพิจารณาควบคุมจำนวนนักเรียนที่มาร่วมกิจกรรม ลดแออัด ทุกคนต้องสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย ตลอดเวลาเมื่ออยู่ในสถานศึกษา จัดการเรียนการสอนในรูปแบบของสื่อออนไลน์ จัดหาวัสดุสิ่งของเครื่องใช้และอุปกรณ์ป้องกันให้เพียงพอ กำหนดแนวทางปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงสาธารณสุข สื่อสารประชาสัมพันธ์แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเบื้องต้น จัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา และประสานงานแสวงหาแหล่งทุนและการสนับสนุนจากหน่วยงาน องค์กรหรือภาคเอกชน

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดให้มีห้องพยาบาลสำหรับแยกผู้มีอาการป่วยระบบทางเดินหายใจออกจากผู้มีอาการป่วยระบบอื่น ๆ



2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้สร้างความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยบูรณาการกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนด้านทักษะชีวิต และความเข้มแข็งทางใจ
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีมาตรการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับบริการสุขภาพขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้จัดเตรียมแนวปฏิบัติด้านการจัดการความเครียดของครูและบุคลากร
5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีแผนงาน โครงการ และกิจกรรมรองรับนโยบายและแนวทางการป้องกันโรคโควิด-19 ของสถานศึกษา
6. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้พิจารณาการใช้งบประมาณของสถานศึกษาสำหรับกิจกรรมการป้องกันการระบาดของโรคโควิด-19 ตามความจำเป็นและเหมาะสม

2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษากระบวนการบริหารการศึกษาในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
2. ควรศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบูรณาการในสถานการณ์หลังการระบาดของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา



เอกสารอ้างอิง

- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2563). *คู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19*. นนทบุรี : บริษัท คิว แอดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด.
- นภชา สิงห์วีรธรรม และนพมาศ เครือสุวรรณ. (2563). ความจำเป็น กลุ่มเสี่ยง และการจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูและดูแลประชาชนกลุ่มเสี่ยง จากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) นอกสถานพยาบาล : กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 7(3), 1-8.
- นันทิยา นุ่นจ้อย และคณะ. (2565). การบริหารจัดการศึกษาในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(11), 340-356.
- เพียงเพ็ญ จิรัชย์. (2550). การพัฒนารูปแบบการจัดโครงสร้างองค์กรตามแนวการกระจายอำนาจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร : พรักหวานกราฟฟิก.
- สิริภพ เหล่าลาภะ. (2545). *พุทธศาสตร์การเมือง*. กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก.
- Pioneer. (2563). *การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง*. เรียกใช้เมื่อ 23 มิถุนายน 2563 จาก <http://pioneer.netserv.chula.ac.th/~jaimorn/re6.htm>